

Έφη Σπηλιώτη 18 Θεές της Θάλασσας Ωκεανίδες και Νηρηίδες αφιέρωμα στη θάλασσα

Κείμενα για την παρουσίαση του Έργου στο Δημοτικό Θέατρο
Αργοστολίου «Κέφαλος» τον Ιούνιο του 2008.

Η Ελλάδα, η ζωή, η ύπαρξη και η μοίρα της είναι άρρηκτα κι απόλυτα δεμένες με τη θάλασσα. Από αυτή τη μοναδική νομοτελειακή σχέση εξαρτήθηκε η ανάπτυξη, η εξέλιξη και ο πολιτισμός της. Οι 18 Θεές της Θάλασσας είναι ένα έργο αφιερωμένο στα πέλαγα της Ελλάδας, το Ιόνιο, το Αιγαίο, το Κρητικό. Στους ανθρώπους που ταξιδεύουν και στις Θεές, που, γεννημένες χιλιάδες χρόνια πριν, στην ελληνική σκέψη, τα προστατεύουν.

Είναι ένα αφιέρωμα στα ταξίδια, στα καράβια, στους ναυτικούς, στα λιμάνια, στους αποχωρισμούς, στην κόπωση και στη μοναξιά μεσοπέλαγα, στη νοσταλγία και στο νόστο. Στη θάλασσα που μας κυκλώνει, μας θρέφει, μας προσφέρει, που την αγαπήσαμε και θα την αγαπάμε.

3.000 Ωκεανίδες και 50 Νηρηίδες, σκορπισμένες σ' όλες της Γης τις θάλασσες, συμπαραστέκονται στα ταξίδια και προστατεύουν τον θαλάσσιο πλούτο. Το έργο τους εμφανίστηκε από την αρχή των πραγμάτων κι αυτές παραμένουν άφθαρτες, ωραίες και σώτειρες.

Γεννήθηκαν εδώ, στην Ελλάδα, σε στιγμές ύψιστης νοητικής σύλληψης, δυνάμεις, ενέργειες, πνευματικές καταστάσεις, που λειτουργούν και υπάρχουν, και θα υπάρχουν όσο αυτός ο κόσμος υφίσταται.

Διασώθηκαν μέσα από τους Ορφικούς Ύμνους, τον Όμηρο, τον Ησίοδο κυρίως.

Τα πολύτιμα πράγματα της ζωής έχουν ανάγκη από φροντίδα και προστασία, για να εξακολουθήσουν να υπάρχουν. Το θαλάσσιο περιβάλλον, τα ενάλια αγαθά, οι φυσικοί πόροι χρειάζονται αυτές τις ευεργετικές, πανέμορφες θαλάσσιες Οντότητες. Μα σίγουρα και τη δική μας συμμετοχή, επειδή «συν Αθηνά και χείρα κίνει».

Από θαυμασμό κι ευγνωμοσύνη στη συμβολική τους ύπαρξη, τυχαία ίσως, μια γέφυρα έγινα – γη εφ' ύδατος – για να ξαναρθούν, αποκαλύπτοντας με τα όλο νόημα ποιητικά ελληνικά ονόματά τους, την ιστορία τους, την ομορφιά τον προσορισμό τους και την μακρά πορεία τους μέσα στις χιλιετίες.

Έφη Σπηλιώτη
Ιούλιος 2008

Το έργο αγοράστηκε από τον Δήμο Αργοστολίου το 2004 επί Δημαρχίας του Γερ. Φόρτε, ώστε να τοποθετηθεί στην Πλατεία Βολλιάνου, ως ένα συμβολικό αφιέρωμα στη θάλασσά μας και τις προστάτιδες δυνάμεις της.

Έφη Σπηλιώτη

18 Θεές της Θάλασσας

Ωκεανίδες και Νηρηίδες

αφιέρωμα στη θάλασσα

Η Έφη Σπηλιώτη, με αφορμή ένα αφιέρωμα στη θάλασσα και με ακλόνητη την πίστη στη διααμφισβήτητη αλήθεια που κρύβουν οι μύθοι, καταδύθηκε στα βάθη της Ελληνικής Μυθολογίας, με στόχο την αποκωδικοποίηση των μύθων και την αισθητοποίηση του πυρήνα τους και των αληθειών τους. Την κέρδισαν οι Ωκεανίδες, οι Νηρηίδες και η Λευκοθέα, δηλ. γυναικείες οντότητες που ουνδέονται με το υγρό στοιχείο και που διακρίνονται για τον ανιδιοτελή χαρακτήρα τους και την κατάφαση στη ζωή. Η ακούραστη καλλιτέχνις ανατρέχει στη βιβλιογραφία, μελετά με πάθος για να κατανοήσει τις ιδιότητες καθεμιάς θεότητας και να εντοπίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της... Η μετάπλαση μιας αφηρημένης έννοιας σε ορατή και απτή πραγματικότητα είναι δύσκολο εγχείρημα και προϋποθέτει εκ μέρους του καλλιτέχνη ωριμότητα και πλήρη έλεγχο των εκφραστικών του μέσων.

Η Έφη Σπηλιώτη, με φλογισμένη φαντασία, εξοπλισμένη με την άνεση και τις πολύτιμες εμπειρίες από την αναμέτρησή της με την κεραμική και τα μουσικά της, ερμηνεύει εικαστικά τον μύθο για να δώσει υλική υπόσταση στις καλόβουλες θεότητες. Πρόκειται για έργα μικτής τεχνικής, αφού σε κάθε κεραμικό μέλος δεν επεμβαίνει μόνο ζωγραφικά, αλλά χρησιμοποιεί και την χάραξη, την ξέση και ένθετα στοιχεία ανάλογα με τις ιδιότητες και την συμβολική λειτουργία κάθε θεότητας.

Το χρώμα πλούσιο και στιλπνό, με χαρακτηριστικές αρμονίες του γαλάζιου με το κίτρινο, το κόκκινο με το πορτοκαλί, εμπλουτισμένα με πράσινες πινελιές, εκπέμπει φως, «ντύνει» τα λευκά σώματα και περιγράφει τις αβαρείς υπάρξεις που αναδύονται από τη θάλασσα κατάφορτες από στολίδια και αγαθά, γεμάτες υποσχέσεις.

Η πληθωρική τους εμφάνιση και η γλυκύτητα των προσώπων τους ανταποκρίνονται στη δοτικότητα και στις θετικές ιδιότητες που τις προίκισε ο μύθος. Προβάλλουν σαγηνευτικές, ανασύροντας από την αχλύ των χιλιετηρίδων ξεχασμένα ονόματα (Ευρυνόμη, Διώνη, Ευδώρα, Ιάνθη, Γαλάτεια και τόσα άλλα), για να ευφράνουν το βλέμμα κάθε φιλότεχνου, να υποβάλουν συνειρμούς και να παράσφουρουν σε ταξίδια του νου και της φαντασίας.

Η Έφη Σπηλιώτη μας ταξιδεύει στο όνειρο, θυμίζοντάς μας ότι η Ελληνική Μυθολογία εξακολουθεί ν' αποτελεί ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης και δημιουργίας. Ιστορικός Τέχνης

Δώρα Μαρκάτου

Ιστορικός Τέχνης
Επίκ Κάθ. Ιστορίας της Τέχνης
Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Έφη Σπηλιώτη
18 Θεές της Θάλασσας
Ωκεανίδες και Νηρηίδες
αφιέρωμα στη θάλασσα

Η Θάλασσα είναι το σαγηνευτικό και ατίθασο αρχέγονο στοιχείο που καθόρισε την φυσιογνωμία των Ελλήνων και την Ελληνική σκέψη. Μιά σκέψη που διαμορφώθηκε από την γόνιμη μυθοπλαστική φαντασία των προγόνων μας.

Ο μύθος διέξοδος για την ερμηνεία των ανεξάντλητων δυνάμεων και ενεργειών του σύμπαντος, συνδέθηκε αναπόφευκτα με την θάλασσα

Τα πλάσματά του με τις ιδιότητες και τις ιδιαιτερότητες τους, ανακούφισαν τις πρωταρχικές απορίες του ανθρώπινου πνεύματος γι' αυτήν και παράλληλα γέννησαν τέχνη και πολιτισμό.

Η θάλασσα της Κεφαλονιάς σημάδεψε την ζωή της Έφης Σπηλιώτη και μετέφερε μέσα της με αδιόρατο δίαυλο, το μυστήριο και τον μύθο της.

Προικισμένη με πλούσιο ταλέντο, μετουσίωσε τις θηλυκές Οντότητες του θρύλου της, τις θείκες νύμφες, που προσωποποιούσαν τις καταστάσεις και τα χαρακτηριστικά της σε εξαιρετικό εικαστικό αποτέλεσμα.

Με την υποβλητική δύναμη του μύθου και τα πρωτογενή υλικά πηλό και φωτιά, νερό και αέρα, δημιούργησε τις 28 Θεές της θάλασσας.

Ωκεανίδες, Νηρηίδες και η Λευκοθέα μία συλλογή πλούτος, που την διακρίνει εκφραστική και χρωματική τελειότητα αλλά και πλαστικότητα.

Μια συλλογή που αποπνέει με μυστηριακό τρόπο και μοναδική καλλιτεχνική αρτιότητα, τις συμπυκνωμένες έννοιες και αισθήσεις, που εκπορεύτηκαν από το απέραντο γαλάζιο και αντιστοιχήθηκαν στα χαρακτηριστικά των θηλυκών θεαινών όπως τις απέδωσε ο μύθος.

Την Έφη Σπηλιώτη το Έργο αυτό την καταξιώνει, ιδιαίτερα μετά από διαδρομή πυκνής δημιουργίας και είμαστε ευτυχείς που ανήκει στην εικαστική συλλογή του Δήμου μας.

Γεώργιος Τσιλιμιδός
Δήμαρχος Αργοστολίου

Έφη Σπηλιώτη 18 Θεές της Θάλασσας Ωκεανίδες και Νηρηίδες αφιέρωμα στη θάλασσα

Tην Έφη τη γνωρίζω πολλά χρόνια.
Άλλωστε οι ρίζες μας είναι από δυο «αδελφά» χωριά της Κεφαλονιάς. Αυτής από το Ρατζακλί, εμένα από τη Σκάλα. Έχει ένα επίθετο – Σπηλιώτη – ταυτισμένο με το χωριό της και τη θάλασσα! Αμφιβάλλω αν υπάρχει μια οικογένεια Σπηλιώτη που να μην έχει σχέση με τη θάλασσα!

Το Ρατζακλί κτίστηκε λες για να θωρεί αιώνια τη θάλασσα!

Λες και για να αισθάνεται παντοτινά αυτή την ανατριχίλα που μόνο η θάλασσα δίνει!

Η παιδική οπτική γωνία της Έφης, που συνεχίζει ακόμη και από το σημερινό σπίτι της στο Ρατζακλί, είναι το αγνάντεμα της απεραντοσύνης της θάλασσας.

Έτσι, λοιπόν, είναι καθ' όλα βέβαιο ότι τα βιώματα και το γενετικό υλικό της Έφης Σπηλιώτη – της κορυφαίας Ελληνίδας Κεραμίστριας – την οδήγησαν στην κορύφωση της δημιουργικής της πορείας, στη μορφοποίηση των Θεαινών της Θάλασσας!

Ήταν χειμώνας του 2003 προς 2004, όταν σε μια από τις τηλεφωνικές μας επαφές τη ρώτησα τι ετοιμάζει για το καλοκαίρι. Κόμπιασε... Λες και κάτι φοβόταν να το πει... Μετά από πολλά, μου λέει με ένα παράξενο τρόπο – αργότερα κατάλαβα ότι ήταν... δέος γι' αυτό που δημιουργούσε εκείνη την εποχή – τις «Θεές της Θάλασσας»! Αυτό ήταν!!!

Δίχως να μου πει κάτι άλλο της λέω:

«Αυτό είναι το έργο της ζωής σου! Δημιουργείς τα σύμβολα της αιώνιας σχέσης της Κεφαλονιάς με τη θάλασσα και γι' αυτό πρέπει να έλθουν οι 'Θεές' σου, στην κυριότητα της πρώτης πόλης του νησιού».

Δέχθηκε την πρόταση και είμαι βέβαιος ότι δεν το μετάνιωσε!

Το αποτέλεσμα μετά από λίγους μήνες – όταν παρουσίασε στο κοινό τα έργα – ήταν εκπληκτικό! Πάνω από κάθε προσδοκία (για την ίδια) και πρόβλεψη (για τους φίλους της).

Την ευχαριστώ που το «έργο ζωής» της η Έφη το εμπιστεύτηκε στον Δήμο Αργοστολίου.

Ευελπιστώ η δημόσια έκθεση των 18 Ωκεανίδων και Νηρηίδων της Έφης Σπηλιώτη από τον Δήμο Αργοστολίου, να έχει αυτό το αισθητικό μέγεθος, που να ανταποκρίνεται όχι μόνο στην καλλιτεχνική αξία των έργων, αλλά και – κυρίως – στους ακατάλυτους δεσμούς της Κεφαλονιάς με τη θάλασσα και τον αξεπέραστο μύθο-σύμβολο των Θεαινών της Θάλασσας.

Μάκης Φόρτες
Πρώην Δήμαρχος Αργοστολίου